

Розробники

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Васильєва Світлана Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Денисенко Анжела Олегівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Дрожик Людмила Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Рецензенти:

Мокляк Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Попова Олена Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою фізико-математичного факультету

протокол № 9 від 25 червня 2024 року

Голова ради

(підпис)

(Н. Пономарьова)

(прізвище та ініціали)

Схвалено Центром забезпечення якості освіти

В.о. завідувача

(підпис)

(О. Жмурко)

(прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Провайдинг освітніх технологій» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти/педагогіки під час педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів сучасної педагогічної науки, педагогічних технологій.

Передумови вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Провайдинг освітніх технологій» є опанування здобувачами таких навчальних дисциплін освітньо-професійної програми: «Філософія», «Загальна педагогіка», «Психологія», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

У процесі вивчення дисципліни «Провайдинг освітніх технологій» відповідно до освітньої програми формуються такі **компетентності**:

2. Результати навчання

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмних **результатів навчання**:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. *Практична педагогіка виховання та навчання*

Змістовий модуль 1.1. Сучасні тренди виховної роботи педагога в закладах загальної середньої освіти

Тема 1.1.1. *Педагогічна майстерність вчителя, її складові.*

Педагогічна майстерність як комплекс властивостей особистості, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі. Компоненти педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість діяльності вчителя, професійна компетентність, педагогічні здібності й педагогічна техніка. Педагогічна техніка як сукупність професійних знань та вмінь учителя, які сприяють гармонійній єдності внутрішнього змісту діяльності вчителя та зовнішнього його вираження. Способи та умови формування педагогічної техніки. Зовнішня техніка вчителя (культура зовнішнього вигляду вчителя, мімічна й пантомімічна виразність учителя). Внутрішня техніка вчителя (формування вмінь психотехніки, уяви майбутнього вчителя, оцінка своїх емоцій і управління ними, аналіз і управління фізичним станом свого організму). Розвиток уваги, спостережливості, уяви майбутнього вчителя. Професійна компетентність учителя, компоненти й способи її формування.

Тема 1.1.2. *Педагогічне спілкування, його функції та стилі.*

Педагогічне спілкування як комунікативна взаємодія педагога з учнями, батьками, колегами, що спрямована на створення сприятливого психологічного клімату з метою виховного впливу на особистість школяра. Сутність педагогічного спілкування, функції,

стилі. Формування комунікативних умінь учителя, прийоми педагогічної взаємодії, технологія здійснення педагогічного спілкування. Бар'єри у процесі спілкування. Особливості конфліктів у педагогічній взаємодії. Види і причини виникнення конфліктів. Стратегії поведінки у вирішенні педагогічних конфліктів. Правила педагогічного спілкування

Тема 1.1.3. *Система виховної роботи закладу загальної середньої освіти.*

Значення виховної роботи в школі. Нормативна база з організації виховної роботи закладу освіти, нормативні документи регламентуючі роботу класного керівника. Особливості планування та реалізації виховної роботи класного керівника у сучасному закладі середньої освіти. Класний керівник: функції, завдання, напрями роботи. Права і обов'язки класного керівника. Документація в роботі класного керівника (план виховної роботи, соціальний паспорт класу, протоколи засідань батьківських комітетів і батьківських зборів тощо). Циклограма роботи класного керівника

Тема 1.1.4. *Форми виховної роботи.*

Організація та проведення колективних (масових) форм виховної роботи. Свята, фестивалі, флешмоби, зустрічі, конкурси, виставки, тематичні вечори як форми виховної роботи в школі.

Методика підготовки та проведення групових форм роботи. Організація та проведення конференцій, круглих столів. Особливості підготовки бесід, диспутів, дебатів. Виховний проєкт у школі: сутність та етапи проведення. Тренінг як форма виховної роботи зі школярами. Особливості підготовки та проведення тренінгів. Новітні форми виховної роботи в школі: квест, колаж, воркшоп, відкритий мікрофон, шкільний референдум, майстер-клас, стартап, пітчінг тощо.

Тема 1.1.5. *Педагогіка партнерства.*

Педагогіка партнерства як ефективна співпраця родини, школи і громади. Сучасні форми та методи роботи з батьками. Співбесіди, консультації, практикуми, клуби взаємодопомоги, зустрічі з цікавими людьми – вчителями, лікарями, психологами, юристами, батьківські конференції, кругли столи, засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, свята, спортивні змагання. Методика проведення батьківських зборів, зокрема в дистанційному режимі. Особливості спілкування з батьками в онлайн-режимі.

Тема 1.1.6. *Організація виховної роботи класного керівника з колективом учнів.*

Тімблдінг в роботі класного керівника. Методика вивчення класного колективу. Профілактика та шляхи подолання булінгу.

Змістовий модуль 1.2. *Педагогічна діяльність учителя з підвищення якості освітнього процесу.*

Тема 1.2.1. *Компетентнісний підхід до навчання. Розвиток в учнів ключових умінь 21-го століття.*

Забезпечення компетентнісного підходу у викладанні. Створення на уроці умов для розвитку в учнів умінь вчитися, критично мислити, розв'язувати проблеми, працювати в команді, спілкуватися, обробляти інформацію, проявляти креативність.

Ключові компетентності НУШ.

Тема 1.2.2. *Інтерактивна технологія навчання. Методи і прийоми інтерактивного навчання. Інтерактивний урок.*

Загальна характеристика інтерактивної технології навчання. Методи і прийоми інтерактивного навчання для: створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації учнів; мотивації навчальної діяльності й актуалізації опорних знань, уявлень учнів; засвоєння нових знань, формування вмінь, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень учнів; узагальнення, систематизації знань, організації рефлексії пізнавальної діяльності.

Інтерактивний урок як особливий тип уроку. Структура і методика інтерактивного уроку. Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці.

Тема 1.2.3. *Спільне навчання учнів на уроці. Планування й організація проєктної діяльності учнів.*

Колаборативне навчання, кооперативне навчання, навчання у співпраці: спільне та відмінне. Принципи успішного спільного навчання. Форми спільного навчання. Переваги спільного навчання. Критерії об'єднання учнів у групи для навчальної діяльності у класі.

Планування та організація проєктної діяльності учнів.

Тема 1.2.4. *Оцінювання процесу і результатів навчання учнів.*

Роль запитань і запитування в освітньому процесі. Класифікація запитань. Особливості, сильні та слабкі сторони різних типів запитань. Поширені помилки вчителів у процесі запитування. Таксономія Б. Блума для визначення результатів навчання, постановки завдань, запитування.

Правила створення тестових завдань. Формати тестових завдань. Технологія створення тестових завдань. Створення тестових завдань різних когнітивних рівнів.

Мета, особливості, види формульованого оцінювання. Само- та взаємооцінювання учнів.

Тема 1.2.5. *Робоча документація вчителя.*

Навчальна програма. Календарний / календарно-тематичний план. Поурочні плани / плани-конспекти. Класний журнал. Журнал факультативних, додаткових занять та консультацій.

Модуль 2. Педагогіка дозвілля

Тема 2.1. *Предмет, завдання, напрями і зміст дозвіллевої діяльності.*

Соціологія дозвілля, відпочинку, рекреації та вільного часу. Психолого-педагогічні, соціально-правові, економіко-управлінські й технологічні основи організації дозвілля зі школярами. Предмет педагогіки дозвілля. Завдання і функції дозвіллевої діяльності. Зміст дозвіллевої діяльності. Принципи організації дозвілля. Різновиди дозвілля (пасивне, активне, організоване, стихійне, колективне, індивідуальне, контрольоване, неконтрольоване, творче, нормативне тощо). Напрями дозвіллевої діяльності (пізнавально-просвітницька, культурно-мистецька, туристично-екологічна, релігійно-духовна, розважально-креативна, конкурсно-ігрова, спортивна, оздоровчо-рекреаційна). Чинники (вік, соціальний стан, національні традиції, здібності, інтереси, мотиви) впливу на зорієнтованість вибору дозвілля.

Тема 2.2. *Основні інститути дозвіллевої сфери.*

Музеї, бібліотеки, парки, центри, клуби, комплекси, хобі-групи, театри, кінотеатри як інститути організації дозвілля. Дозвілля в осередках. Гурткова робота. Громадські організації. Молодіжні творчі об'єднання. Літня дозвіллева діяльність. Феномен субкультурної активності молоді. Дозвіллева діяльність за місцем проживання. Сімейне дозвілля.

Тема 2.3. *Методика організації культурно-дозвіллевої діяльності в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).*

Організація групової дозвіллевої діяльності та її форми (ігри, ігротеки, конкурси, вікторини, зустрічі, челенджі). Масова культурно-дозвіллева діяльність. Форми масової дозвіллевої діяльності (виставка, змагання, концерти, фестивалі, флеш-моби, свята). Виховний потенціал форм організації роботи у сфері дозвілля. Диференційований підхід до організації культурно-дозвіллевої діяльності у різних вікових групах. Персонал-форми індивідуального дозвілля. Особливості організації і проведення національно-патріотичних (державні, регіональні, народні, традиційні) заходів. Родинне дозвілля як реалізація педагогіки партнерства. Методи та технології організації дозвіллевої діяльності в ЗЗСО.

Практична робота з планування, проектування, організації різних форм і форматів дозвілля. Матеріально-технічні засоби та реквізит дозвіллевих програм. Координація роботи робочої групи заходу. Реклама як основний інструмент організації дозвілля та канал передачі інформації. Плакати, оголошення, афіши, ЗМІ, соцмережі. Вимоги до змісту та графіки рекламного оголошення. Залучення партнерів, спонсорів, представників громадськості, ЗМІ, медичних, охоронних і рятувальних служб.

Організація і підготовка різних форм дозвіллевої діяльності. Основи режисури, сценарної роботи. Етапи розробки сценарію. Структура. Маршрутизація, локація, таймінг заходу. Оформлення монтажного листа. Репетиції, відпрацювання використання реквізиту, звукового, світлового супроводу заходу. Інструктаж усіх учасників щодо проведення заходу і правил техніки безпеки.

Забезпечення процесу проведення заходу (перевірка реквізиту, музичного, відео і світлового супроводу). Технічний контроль, робота з аудиторією. Робота з монтажним листом. Імпровізація під час проведення заходу і роль ведучого під час непередбачуваних обставин. Завершення заходу. Аналіз проведеного заходу.

Тема 2.4. Дозвілля школярів в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Інститути дозвіллевої сфери онлайн (віртуальні музеї, віртуальні бібліотеки, онлайн-концерти, онлайн-екскурсії, онлайн-виставки, соціальні мережі, міжнародні творчі об'єднання). Форми організації дозвіллевої діяльності онлайн: квест-технології, флеш-моби, конкурси, челенджи, майстерки, виставки, презентації, свята, фестивалі, вечорниці, прямі включення, робота в студіях, подкасти. Методи та технології організації дозвіллевої діяльності школярів онлайн. Організація сімейного дозвілля онлайн.

Тема 2.5. Організація дозвілля в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Адміністративна організація закладів оздоровлення та відпочинку. Роль і значення матеріально-технічної бази закладів оздоровлення і відпочинку для організації дозвілля дітей. Логіка табірної зміни і планування виховної роботи в таборі, загоні. Організація роботи інформаційного центру табору, загону (створення куточків загону, інформаційних дошок, ведення фотоальбому табору, робота табірної радіоточки, табірної пошти тощо). Формування тимчасового дитячого колективу, робота з активом, самоврядування, співпраця, взаємодія (між таборами, загонами, дорослими і дітьми). Організація і проведення масових і групових заходів за різними напрямками виховання. Організація і проведення ігрової, культурно-просвітницької, оздоровчо-розважальної діяльності з дітьми. Реалізація педагогіки партнерства у форматі табірної зміни (зустріч з батьками цікавих професій, спільні заходи і змагання). Залучення дітей до співпраці з громадськими, молодіжними творчими об'єднаннями у форматі табірної зміни.

Модуль 3. Інклюзивна освіта

Тема 3.1. Інклюзивна освіта: суть, завдання та принципи. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти.

Суть і зміст поняття «інклюзивна освіта». Поняття «особливі освітні потреби». Особа з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Аналіз змісту понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти. Класифікація психофізичних порушень розвитку. Категорії дітей з ООП. Концепції інклюзивної освіти у документах ЮНЕСКО, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Світового банку, а також Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Переваги інклюзивного навчання для дітей з ООП, їхніх батьків, учителів та суспільства. Категорії осіб з ООП відповідно до класифікації ЮНЕСКО. Міждисциплінарність досліджень у сфері інклюзивної освіти.

Тема 3.2. Інклюзивне освітнє середовище та універсальний дизайн.

Універсальний дизайн у сфері освіти. Принципи універсального дизайну. Особливості застосування універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі. Архітектурна доступність, розумне пристосування. Облаштування просторово-фізичного інклюзивного освітнього середовища для дітей з ООП. Медіатека та ресурсна кімната.

Тема 3.3. *Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.*

Основні завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу. Склад команди психолого-педагогічного супроводу. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Асистент учителя як учасник освітнього процесу; асистент дитини як відповідальний за соціальний супровід дитини; батьки як активні учасники освітнього процесу дитини з ООП. Взаємодія учасників команди психолого-педагогічного супроводу.

Тема 3.4. *Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку.*

Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку. Різні підходи до класифікації дітей з ООП. Особливості роботи з різними нозологіями дітей: із порушеннями зору; слуху; опорно-рухового апарату; мовлення; поведінки; інтелектуальними розладами; ЗПР; РАС; комплексними розладами.

Тема 3.5. *Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі.*

Порівняння традиційного та інклюзивного навчання. Особливості організації навчання дітей залежно від їхнього типу інтелекту (візуально-просторовий, кінестетичний, музичний, міжособистісний (інтерперсональний), внутрішньоособистісний (інтраперсональний), логіко-математичний, вербально-лінгвістичний, натуралістичний (природничий), екзистенційний). Корекційні методики, які використовуються в роботі з дітьми з ООП (оздоровчі, логопедичні технології, технології розвитку психічних процесів, корекції та оптимізації навчальної діяльності, корекції поведінкових порушень, оптимізації навичок спілкування, оптимізації рухової діяльності, ігрові корекційні методики).

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – *ісnum*.

5. Рекомендовані джерела

Базові

1. Провайдинг цифрового освітнього середовища : Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладачі: Доценко С., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т., Лебедева В. Харків, 2021. 36 с.
2. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник / Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021, 100 с.
3. Інклюзивне навчання і педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами : метод. рек. для самостійної роботи здобувачів освіти першого (бакалавр.) рівня спец. 012 «Дошкільна освіта» / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад.: Н. В. Науменко, Ю. Д. Бойчук, А. І. Галій. Харків : ХНПУ, 2023. 42 с.

Допоміжні

1. Башкір О.І., Собченко Т.М., Цапко А.М. Форми виховної роботи класного керівника в ЗСО. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах*. Запоріжжя: КПУ.2020. Вип.68. Т.1.С.50-55. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-1.9>

2. Бойчук Ю. Досвід інновацій загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів / Ю. Д. Бойчук, А. В. Боярська-Хоменко // Дидактика. 2021. Вип. 3. С. 37 – 43.
3. Єсікова І. В. Застосування ІКТ в інклюзивному середовищі закладів загальної середньої освіти при вивченні хімії : метод. рек. / І. В. Єсікова ; Харків нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2024. – 34 с.
4. Кін О. Роль громадської діяльності у формуванні національної самосвідомості здобувачів вищої освіти. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2021. Вип.1(48). С. 175–178. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.175-178>
5. Педагогіка дозвілля – запорука формування професійних компетентностей / А. О. Денисенко, О. А. Мкртчян, С. А. Білецька, А. В. Ковтун // Новий колегіум. 2020. № 2. С. 66–71.

Додаткові ресурси

1. Coursera : global online learning platform. URL: <https://www.coursera.org/> .
2. EdEra : студія онлайн-освіти. URL: <https://www.ed-era.com/> .
3. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/> .
4. Дія. Цифрова освіта : Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/> .
5. Електронний архів Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/> .
6. Інститут модернізації змісту освіти : сайт. URL: <https://imzo.gov.ua/natsionalna-osvitnya-elektronna-platforma/> .
7. Міністерство освіти і науки України : офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/> .
8. Нова українська школа : веб-ресурс НУШ. URL: <https://nus.org.ua/> .